

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УРБАНІСТИКА ТА СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ
ПРОСТІР МІСТА

для студентів

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
освітній рівень бакалавр
освітня програма Комунікації та управління культурними
індустріями (з обов'язковим вивчення двох іноземних мов)
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Алла ПЕТРЕНКО-ЛИСАК

Пролонговано: на 2025/26 н.р. Алла Петренко-Лисак (підпис, ПІБ, дата) «28» 08 2025 р.
на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2024

Розробник: кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри галузевої соціології Алла ПЕТРЕНКО-ЛИСАК

ЗАТВЕРДЖЕНО

зав. кафедри галузевої соціології

(підпис) _____ (Ольга БЕЗРУКОВА)

Протокол № 15 від «29» серпня 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 7 від «31» серпня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії
(підпис) _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни - ознайомлення з основними теоріями міста та урбаністики, способами організації соціокультурного життя міста, відображення міста та міського життя в культурно-мистецьких жанрах, осмислення ролі та потенціалу міста як простору мистецьких практик.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати теорії соціального простору. Знати базові поняття суспільно-політичних наук.
2. Вміти аналітично та критично мислити, читати сучасну літературу.
3. Володіти навичками роботи з комп'ютерною та цифровою технікою.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна носить ознайомчий та дослідницький характер, сприяє формуванню в професійній свідомості майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності уявлень про місто, як соціокультурний простір, як в теорії, так і на практиці; передбачається набуття вмінь працювати з практичними кейсами та сучасною літературою, критично опрацювати першоджерела, розвиток навичок аналізу, порівняння та оцінки ролі міст в розвитку культури та суспільства, формуванні цінностей та світогляду людей, набуття знань про різноманіття художньо-мистецьких практик в містах, про особливості сучасної міської культури, про поняття та явище креативного міста, про традиційні та сучасні форми організації соціокультурного життя міст.

4. Завдання (навчальні цілі): вивчення теорії та практичних основ управління територіальними спільнотами, що спрямовано на формування таких **компетентностей** як:

ФК35. Здатність аналізувати прояви соціокультурного розмаїття суспільства, причини і наслідки соціальних явищ та процесів.

ФК38. Здатність спілкуватися з представниками різноманітних галузей знань та видів діяльності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (РН) (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1	знати основні теорії міста та урбаністичних студій (міждисциплінарний фокус), володіти поняттєвим апаратом з урбаністики, набути обізнаності щодо трендів та перспектив урбаністичних рухів та тенденцій міського розвитку; володіти знаннями, необхідними для критичного осмислення міста, зокрема, через твори літератури та мистецтва	лекції, практичні заняття, самостійна робота	практичні та творчі завдання, кейси; іспит	30
2	вміти працювати з сучасною науковою літературою, критично опрацювання першоджерела, використовувати методи аналізу в роботі з міським середовищем та соціальним простором; вміти творчо переосмислювати урбаністичні теорії на практиці	лекції, практичні заняття, самостійна робота	практичні та творчі завдання, кейси	30
3	організувати та презентувати результати навчальних дослідницько-пошукових проектів та творчих завдань	самостійна робота, практичні заняття	презентація, колоквиум; іспит	20
4	вести аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	самостійна робота, практичні заняття	практичні завдання та кейси	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1	2	3	4
Програмні результати навчання (назва)				
ПРН21. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціокультурних явищ у контексті професійних задач	+	+		
ПРН23. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.		+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

активна робота на практичних заняттях та в рамках годин самостійної роботи, в т.ч. виконання творчих робіт та кейсів, презентація результатів виконаних завдань – РН1, РН2, РН3, РН4: загалом **60 балів (36 мінімальних)**. Кожен тематичний блок – 15 балів максимум, і 9 – мінімум.

- **підсумкове оцінювання:** письмовий іспит – РН1, РН2 (білет містить два питання: теоретичне та творче) – **40** максимальних балів (15 балів за виконання теоретичного, 25 – за виконання творчого завдання); мінімальний бал успішного складання – **24 бали** (9 балів за виконання теоретичного, 15 – за виконання творчого завдання).

- **умови допуску до підсумкового іспиту:** для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – **36 балів** для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольних робіт або виконання окремого завдання від викладача.

7.2 Організація оцінювання:

Практичні заняття оцінюються по факту проведення, бали накопичуються протягом семестру.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних та практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студентів
1. Поняття про урбаністику, місто та міський простір				
1	Урбаністика та науки про місто	4	4	8
2	Місто як соціальний простір	4	4	8
3	Глобальне місто та міста майбутнього	2	2	4
2. Соціокультурне проектування міського життя				
4	Культура та культура міста	2	2	4
5	Місто як діалог та полілог. Спільне місто	2	2	4
6	Креативне місто	2	2	4
3. Міський соціокультурний ландшафт. Прикладна урбаністика				
7	Тактичний урбанізм	2	2	4
8	Стріт-арт та паблік-арт	2	2	4
9	Міські події (фестивалі, паради, ярмарки тощо)	2	2	4
4. Образ міста в художніх текстах та мистецьких творах				
10	Образ міста в літературі та живописі	4	4	8
11	Образ міста в кіно та комп'ютерних іграх	4	4	8
Всього:		30	30	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій - 30 год.

Практичні заняття - 30 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

а) основна:

1. Плен П. Перформування спільного міста. На перетині мистецтва, Політики і громадського життя // Перформування спільного міста. Х.: IST Publishing, 2019. С. 23-56.
2. Лендрі Ч. Креативне місто творення: його сила і можливості. Х.: Фоліо, 2020. 252 с.
3. Петренко-Лисак А.О. Просторове різноманіття соціокультурних форм // Соціальний простір у міждисциплінарному вимірі. К.: VADEX, 2013. С. 270-362.

б) додаткова:

4. Возняк Т. Феномен міста. Л., 2009. С. 7-230.
5. Галеґуа Дж. Розумні міста. К.: Видавництво «ArtHuss», 2021. 192 с.
6. Лернер Ж. Акупунктура міста. Л.: ВСЛ, 2016. 160 с.
7. Петренко-Лисак А. Медіа-місто: комунікації, мобільність та публічні простори // Збірка матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Урбаністичні студії: сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Дніпро, 25 вересня 2020 р.) / відп. за випуск, професор В.В. Кривошеїн. Д.: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2020. С. 71-73.
8. Петренко-Лисак А. Медіатизований простір міста: новітні технології та містяни майбутнього // Галузеві соціології в умовах глобальних змін і суспільних трансформацій: Збірка наукових статей до 25-річчя кафедри галузевої соціології КНУ імені Тараса Шевченка / Упорядк. А.О. Петренко-Лисак, В.В. Чепак (вип. ред.). К.: Каравела, 2017. С. 168-180.
9. Петренко-Лисак А. Міські ідентичності за умов постмодернових мінливостей // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. № 86. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 101-108.

10. Петренко-Лисак А. Образ міста з вікна громадського транспорту // Актуальні проблеми сучасного суспільства в фокусі соціології: Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Київ, 19 березня 2020 року. К.: Міленіум, 2020. С. 29-34.
11. Петренко-Лисак А., Вільхова Д. Суспільство в музеї чи музей в суспільстві (до питання про роль соціології в міських музейних практиках) // Місто: історія, культура, суспільство. І-журнал урбаністичних студій / Інститут історії України НАН України; Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка; редкол.: Олександр Галенко (гол. ред.), Тетяна Водотика (шеф-редактор). К., 2022. No 2 (14). С.155-176.
12. Петренко-Лисак А. Управлінський потенціал тактичного урбанізму // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Маріуполь. 3 березня 2017 р. Маріуполь: ДонДУУ, 2017. С. 21-24.
13. Пleshкановська А., Савченко О. Епохи та міста. К., 2019. С. 15-30, 179-254.
14. Препотенська М. Homo Urbanus: феномен людини мегаполісу. Дніпро, 2014. 420 с.
15. Рубль Б. Муза міського шаленства. К.: Видавництво «ArtHuss», 2021. 560 с.
16. Санофф Г. Демократичне проектування. Дніпро, 2018. 172 с.
17. Сміт М. Міста. Перші 6000 років. К.: КМ-Букс, 2020. 272 с.
18. Турunen А. Забуті історії міст: як багатство та культурний розвиток здобуваються толерантністю. Л.: Видавництво Анетти Антоненко. К.: Ніка-Центр, 2018. 280 с.
19. Zukin S. The Cultures of Cities. Wiley-Blackwell, 1996. 336 p. URL: https://www.u.arizona.edu/~compitel/Whose_Culture_Whose_City.pdf